

Arta greaca

Arta greacă reprezintă producția artistică a civilizației grecești, cu toate că este dificil să se stabilească cu precizie limitele cronologice ale acesteia.

Artele care s-au dezvoltat în Grecia antică, cea minoică și cea miceniană reprezintă baza artei grecești.

Se plasează nașterea artei grecești în jurul secolului IX î.C., odată cu apariția perioadei geometrice. S-a convenit că după ce apogeul acestei arte a fost atins în secolul V î.C. în perioada clasică, ultimele sale manifestări urmând să se stingă în pragul bătăliei de la Aetium, din anul 31 î.C. În realitate lucrurile sunt puțin altfel deoarece și după bătălia de la Aetium este observată influența artei grecești în producțiile orientale și cele occidentale. Imensa expansiune a culturii grecești poate explica importanța acestei arii de influență.

Datorită acțiunii de colonizare din secolele VIII și VII î.e.n. arta greacă se impune treptat de la cadrul restrâns al Mării Egee în toată regiunea din jurul Mării Mediterane. La sfârșitul secolului IV datorită cuceririlor lui Alexandru cel Mare lumea greacă este limitată la est de India iar la sud înglobează tot Egiptul și mai ales Imperiul Persan. Totuși la această diversitate geografică se adaugă profunde diviziuni politice.

Este adevărat că în fața dușmanului orașele grecești se găsesc unite dar în războaiele din secolul V î.C. sau în cadrul participării comune la Jocurile panelenice ele nu au nici un sentiment de apartenență la aceași entitate. Cu toate acestea în această diversitate rezidă o identitate culturală comună care face posibil să se vorbească despre arta greacă.

Originile artei grecești au rămas învăluite în mister până la începutul secolului al XX-lea deoarece în Grecia nu au fost găsite urme ale epocii de piatră. Dar acum se știe că nașterea artei grecești își află originea în confruntarea mai multor civilizații ce se aflau în bazinul oriental al Mării Mediterane.

Arta cicladică este cea mai veche mărtuire a artei grecești. S-a desfășurat în epoca bronzului vechi. Cele mai frumoase manifestări ale Cicladelor, pe lângă numeroasele obiecte din bronz și argint, le constituie „idolii” cicladici. Aceste statuete din marmură reprezentau personaje puternic stilizate. La realizarea lor s-a ținut seama riguros de păstrarea proporțiilor, care le-a conferit un superb echilibru. Este încă imposibil să

cunoaștem semnificația lor exactă. Spre sfârșitul mileniului al II-lea î.C., se diminuează producerea lor.

Arta minoică corespunde perioadei de dominație a Cretei în jurul anului 1800 î.C. Se realizează construirea primei generații de palate, printre care și cele din Cnossos și Malia. Palatele sunt puternic inspirate din modelele orientale. Aceste construcții au în alcătuire o curte rectangulară, în jurul căreia se află o serie de încăperi, de săli de ceremonii și de culoare pentru procesiuni. A doua serie de palate cretane este reconstruită în secolul VI î.C. pe aceleași locuri ale palatelor din prima generație distruse brutal.

Construcțiile sunt similare primelor, pereții sunt acoperiți cu fresce magnifice în culori strălucitoare. Prin intermediul subiectelor religioase sau a motivelor floare se exprimă bucuria de a trăi și spontaneitatea. Cermica pictată reia stilul naturalist și vesel delectând prin reprezentări de elemente marine. Cretanii fabrică pe scară largă obiecte mici din metal, lemn sau filde și creează niște piese de orfevrărie foarte frumoase.

Arta miceniană răsare atunci când civilizația minoică mai strălucește încă, fiind construite la Micene, în secolul XVI î.C. două morminte mari, probabil princiare. Opulența lor uimește în acel mediu sărac. S-a descoperit că aceste morminte conțin obiecte din metal prețios cum ar fi: elemente de podoabă a capului, arme de ceremonie, cupe, vase, multe provenind din Europa.

Creștile autohtone sunt decoarte cu scene violente într-un stil aproape brutal ce se observă și la frumoasa mască a lui Agamemnon. Micenienii construiesc puternice citadele fortificate, ale căror aspect contrastează cu deschiderea amplă, spre natură, a palatului. Aceste construcții au început să apară prin anul 1400 î.C. după nimicirea Cretei. Pereții sunt formați din blocuri enorme de piatră, pe care după legende doar ciclopii le-ar fi putut duce. Această faptă ca arhitecturii să i se atribuie și numele de „ciclopică“. Palatele din interiorul citadelor au dimensiuni reduse. Principala sală a lor este construită după principiul megaronului aflat la baza viitoarei arhitecturi grecești. De asemenea la micenieni se găsesc clădiri funerare în formă de „câmpâni de zahăr“ arătând rodul unei măiestrii tehnice deosebite, ce impun prin amploarea lor. Fabricarea obiectelor mici este încurajată după forma literelor Φ Ψ T (phi, psi, tau).

Pierderea cunoștințelor tehnice dobândite se face odată cu dispariția civilizației miceniene care cauzează de altfel și diminuarea producției artistice.